

відповідальності. Збиток, заподіяний недобросовісною конкуренцією підлягає відшкодуванню за позовами заінтересованих осіб у порядку, визначеному цивільним законодавством України (ст. 24 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції»). Крім того, недобросовісна конкуренція, вчинена громадянами, які займаються підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи, тягне за собою накладання адміністративного стягнення (ст. 164-3 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

Підсумовуючи вищевикладене, підкреслимо важливість вдосконалення законодавства України, що регулює питання конкурентної розвідки та промислового шпигунства. Зокрема, вважаємо, що доцільно дати нормативне визначення вказаним поняттям, розмежувати їх, закріпити загальні принципи конкурентної розвідки, правові засади діяльності відповідних підрозділів та ін.

Науковий керівник: канд. юрид. наук, асистент С.А. Федчишин

Сірик Денис Сергійович

здобувач кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

ДО ПИТАННЯ ПРИВАТНОСТІ ПРИ ЗВЕРНЕННІ ГРОМАДЯН ДО ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

Інтеграція України до світової спільноти, її стратегія вступу до Європейського Союзу з перспективою набуття повноцінного членства є потужними стимулами поглиблення в державі демократичних перетворень, приведення вітчизняного законодавства до міжнародних норм і стандартів, удосконалення системи захисту конституційних прав громадян та підвищення ефективності діяльності органів виконавчої влади по розгляду звернень громадян. На сьогоднішній день чинне законодавство в частині регулювання діяльності органів

виконавчої влади у досліджуваній сфері має багато недоліків та прогалин. Так, серед великої кількості нерозв'язаних проблем можна виділити належне гарантування конституційних прав і свобод громадян на приватність і окремо – реалізації їх захисту органами виконавчої влади шляхом розгляду звернень.

У вітчизняній юридичній науці досить часто вчені розглядають право на звернення громадян як одну з форм реалізації права на доступ до інформації. З огляду на це, виникає потреба зупинитись на питанні співвідношення права на доступ до інформації та права звернення громадян, дотримуючись при цьому конституційного принципу приватності.

Далі слід звернути увагу на таку обставину, що при здійсненні діяльності органами виконавчої влади щодо розгляду звернень громадян виникають певні правовідносини між заявником та органом виконавчої влади.

Провадження по такого роду справах складається зі збору, аналізу, обробки та оцінки відповідної інформації, що характеризує конкретну правову ситуацію та є підставою для прийняття відповідного управлінського рішення.

Таким чином, можна дійти висновку, що громадянин при цьому стає учасником інформаційних правовідносин, метою яких є одержання повних та неупереджених відомостей щодо наявності у громадянина підстав для реалізації законних прав.

Як учасники інформаційних правовідносин громадянин та орган виконавчої влади наділені певними правами й обов'язками, які можна поділити на загальні (притаманні усім відносинам у сфері обігу інформації) та спеціальні (передбачені безпосередньо законодавством про звернення громадян). Дана проблематика набуває практичного значення у зв'язку зі зміною чинного інформаційного законодавства, зокрема набранням чинності у 2011 році Законів України: «Про захист персональних даних» [1], «Про доступ до публічної інформації» [2], «Про внесення змін до Закону України «Про інформацію» [3].

Відповідно до Конституції України «кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно,

письмово або в інший спосіб – на свій вибір» (ст. 34) [4] у тому числі й за допомогою звернень. Натомість, ст. 32 Конституції встановлює право громадян на певну приватність щодо обігу інформації, а саме: ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України. Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини. Кожний громадянин має право знайомитися в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, установах і організаціях з відомостями про себе, які не є державною або іншою захищеною законом таємницею. Кожному гарантується судовий захист права спростовувати недостовірну інформацію про себе і членів своєї сім'ї та права вимагати вилучення будь-якої інформації, а також право на відшкодування матеріальної і моральної шкоди, завданої збиранням, зберіганням, використанням та поширенням такої недостовірної інформації тощо [4]. Конкретизують цю конституційну норму положення Цивільного кодексу України, Законів України «Про інформацію», «Про звернення громадян».

При цьому слід зазначити, що сучасне суспільство характеризується розвитком засобів прийняття, обробки, розгляду та передачі інформації про прийняте рішення щодо звернень громадян до органів виконавчої влади. При цьому, поряд з позитивним тенденціями підвищення темпів впровадження нових технологій передачі та поширення відповідної інформації виникають загрози для забезпечення приватності життя і здоров'я людини. Тому, кожен відчуває необхідність захисту від інформації, яка йому не потрібна у силу неправдивості таких відомостей або поширення їх з неправомірною метою виникає необхідність забезпечення інформаційної безпеки суб'єкта звернення.

Однак, положення законодавства у цій сфері потребують удосконалення і систематизації. Хоча ст. 17 Конституції України і передбачає, що забезпечення інформаційної безпеки – це одна з найважливіших функцій держави, справа всього народу, а в Основних

засадах розвитку інформаційного суспільства України на 2007-2015 роки, затверджених Законом України від 09.01.2007 р., інформаційну безпеку визначено як «стан захищеності життєво важливих інтересів людини суспільства, держави, при якому запобігається нанесення шкоди через: неповноту, невчасність та невірогідність інформації, що використовується; негативний інформаційний вплив; негативні наслідки застосування інформаційних технологій; несанкціоноване розповсюдження, використання і поширенні цілісності, конфіденційності та доступності інформації» [5].

Виходячи з цього, можна зробити висновок, що в законодавстві про звернення громадян відсутнє право заявника на інформаційну безпеку, тобто приватність. Тому, настала необхідність нормативно закріпити право людини на інформаційну безпеку, зокрема в частині її захищеності від неповноти, невчасності, невірогідності, а також негативних наслідків застосування інформаційних технологій; несанкціонованого розповсюдження, використання і поширення, конфіденційності інформації, пов'язаної з діяльністю органів виконавчої влади щодо розгляду звернень громадян.

Підсумовуючи вищевикладене зазначимо, що авторитет держави, політичної влади, їх підтримка населенням безпосередньо залежить від демократичного змісту функцій державних органів, їх уміння та бажання рахуватися у своїй діяльності з багатоманітними інтересами та реалізовувати їх спираючись на загальні людські цінності, у тому числі приватність.

Список використаних джерел:

Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI // Відом. Верхов. Ради України. – 2010. - № 34. - С. 1188. – Ст. 481.

Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI // Офіц. вісн. України. – 2011. - № 10. - С. 29. – Ст. 446. - Код акту 54792/2011.

Про внесення змін до Закону України «Про інформацію»: Закон України від 13.01.2011 р. № 2938-VI // Офіц. вісн. України. - 2011. - № 10. - С. 21. – Ст. 445. - Код акту 54789/2011.

Конституції України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>. – Загол. з екрану.

Основні засади розвитку інформаційного суспільства України на 2007-2015 роки: Закон України від 09.01.2007 р. № № 537-V // Відом. Верхов. Ради України. – 2007. - № 12. - С. 511. – Ст. 102.

Науковий керівник: проф. кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» Настюк Василь Якович

Соколова Вероніка Сергіївна

студентка Національного університету

«Юридична академія імені Ярослава Мудрого»

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ПРИВАТНОЇ БЕЗПЕКИ ІНОЗЕМЦІВ В УКРАЇНІ

У зв'язку з набуттям Україною державної незалежності, переходом від формальної суверенності до наповнення її міжнародної правосуб'єктності реальним змістом, вирішення практичних міжнародних завдань у політико-правовому просторі Європи і світу виникла необхідність створити таку систему застосування міжнародного права, яка б дала змогу Україні сумлінно та ефективно виконувати свої міжнародні обов'язки, особливо в галузі прав людини, незалежно від того, є вона громадянином України чи іноземним громадянином. Європейська Конвенція про захист прав людини і основних свобод проголосила: користування правами і свободами, викладеними в нинішній Конвенції, забезпечується без дискримінації за будь-якими ознаками: статтю, расою, кольором